

C SURGÓ ÉS V IDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 8 korona. Félévre: 4 korona. Negyedévre: 2 korona. Egyes szám ára: 20 fillér.	Társzerkesztők: DR. NAGY SÁNDOR, ügyvéd. MATTER JÁNOS, főgimn. tanár.	KIADÓHIVATAL: Vágó Gyula könyvnyomdája, hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendőek Hirdetések jutányosan szími atnak.
<p>Köztisztaság, közegészség <i>A fürdő.</i></p> <p>A fürdő egyike a legfontosabb közegészségügyi berendezéseknek. Először is jótékonyan hat a közérzetre, másodsor pedig kiválóan hat a bőrre, melynek szakadatlan működése nélkül egészség nem képzelhető és melynek elhanyagolása számtalan bajnak, betegségnek kútforrása.</p> <p>Bőrünknek ugyanis izzadságot, valamint faggyut készítő mirigyei folytonosan nedvesen és szírosan tartják testünk felületét. Ezen a nedvességen és zsíron megtapad a por, valamint a bőrről folytonosan lehámoló felhám, a mi azt folytonosan beszennyezi.</p> <p>A fehérenemű e szennynek egy részét magába veszi és ennélfogva tisztítja a testünket; azonban ez nem elég a bőr tisztántartására mert még mindig marad a testen szenny és piszok.</p> <p>Ez a tisztátalanság eltömi az izzadság-és faggyumirigyeket, ami által sokféle bőrkiütés támadhat, másrészt pedig akadályozva van a bőrnek, testünk egyik legfontosabb szervének párolgása s működése.</p> <p>A betegségeket távoltarthatjuk ma-</p>	<p>gunktól, a bőr működését előmozdítjuk, ha fürdünk.</p> <p>A fürdő fontosságáról, szükségességéről és hatásáról sokat lehetne írni, az ókori törvényhozók intézkedéseiből idézni. A szentírás a fürdőnek bizonyos vallásos jelleget kölcsönöz, a szentség alapjául, feltételül a tisztaságot veszi és mindezt azért, hogy a vallás tekintélyével a higiéniai intézkedések sikeres kivitelét biztosítsa. Közvetlen tapasztaláson, tiszta empirián alapul a víz hatásának felismerése; mint fontos test-edző tényerőről már az ókor kiváló tekintélyei Plinius, Hippocrates szólnak. Ma már a vízzel gyógyítás tudományos alapon nyugszik. A víznek javító hatását a vérkeringésre, a központi idegrendszerre, az agyvelőre és a veseműködésre alapos vizsgálatok igazolták. Szükségtelen tehát azt benátóbban tárgyalnunk, olyas valamit állítanunk, amit senki sem tagad, nem tagadhat. A mikor a mi balneologusaink, akarom mondani fürdő orvosaink, a hazai fürdőhelyek felvirágoztatása érdekében oly mélyreható akciót indítottak, ebből a közegészségügyi kérdésből memzet gazdaságát csinálták, a melynek megoldását legszívesebben a mindenható államra biznák, az évi subventiótól várják</p>	<p>kegyes kívánságaik teljesedését — akkor nem kell aggódnunk, biztos kézben van a fürdő-ügy. De nem akarjuk ezt az országos érdekű kérdést néhány szóval megítélni, nem tartozik ránk. Végezzék el a dolgot kongresszusokon, szakgyűléseken, ezt nyugotán várhatjuk, Sokkal inkább érdekelhet a kérdés egy másik mozzanata. Eljő e valamikor az az idő a mikor a köztisztaság, a közegészség ügye az állam gondját fogja képezni, mint akárcsak a közoktatás?</p> <p>A jövő zenéje ez. Nem zárkoznak el ugyan ma sem ama tény elől, hogy az egyes ember egészsége nem ennek sajátos érdeke csupán, hanem közérdek, a melyet szolgálni nem tisztán humanizmus dolga, hanem az állam legigazabb és leghasznosabb kötelessége? mégis a törvényhozás intézkedései nem elegendők. Nyílt kérdésnek, társadalmi kötelességnek hagyták a közegészség ügyét. Nem a gyógykezelésről szólunk, hanem azoknak a praeventív intézkedések meghatározásáról, a melyek az egészséget biztosítják. Nem volna különben oly kevés — a gőzfürdő.</p> <p>Azt mondja egy keleti világközmondás, hogy az oly városban, a melynek nyilvános fürdője nincs, tanult ember ne lakjék. De művelt nyugotan</p>

TÁRCA.

B. S. 40 éves tanítói jubiliumára.

Irtta: K. Pap János.

Miként hangoljam fel a rég leélt lyrát... Talán könnyebb lenne írnom most szatirát; Ha himnuszt zengene töredezett lantom, Ersekény dal sirna a tépett hurokon, Avagy felzokogna az a régi nóta, Melyet mindenki tud nem kell hozzá kóta: Keserves siralom és panaszok árja, A mely orvoslását rég hiába várja: Mi lenne jutalmam? — Szánó mosoly talán És kicsinylő guny azemberek ajakán!... mert [mi is.

Mert hát mi nagy dolog, van abban: Negyven esztendeig dolgozni nyomorban? Vagy tán nem is nyomor, nincs is eset erre, Hazugság most már, hogy: „quem Dii odere“, Felderült már reánk az a boldog reggel, — Sorsunk jobbra fordult, nem küzdünk inséggel. Oh, boldogok vagyunk, elértünk addig, — Fizetésünk fölmege nyolcszáz koronáig. Sőt több is lehet még, van remény hozzája: Mert hogy ez „meltányos“, — mindenki belátja. Lesz kenyertünk mellé egy kis só s nem fázunk, Bár számos családot kellene ruháznunk: — És ha kiszakadna a téli kabátunk, (A melyről azt írta egyik jó barátunk:*)

*) Gárdonyi Géza.

„Esküvőkor varrat s attól meg nem válik Vele együtt kopik s viselik halálig.“) Nem kell rongyban járnunk a világ csufjára Befoltozhatjuk, mert kapunk foltot rája. De nem ezt akartam, nem panaszlok sem én Tanuljunk még várni, hisz az állam szegény. Mert elég, ha táplál bennünket a remény, Legyünk hát csendesen: a türelmem erény. Más tekintetben is — bátorság! ne féljünk. Haladunk mindenben, van már tekintélyünk. Egig magasztalják nemes hivatásunk, Hogy mily pontos, hasznos ez a mi állásunk. Kegyes jó akarat és elismerésben Van részünk gyakorta s vállveregetásban. A legnagyobb urak velünk szóba állnak, Sőt leereszkedve szivarral kínálnak. A szegény tanító ma tekintély mégis — Kezet szorit vele a jegyzőség is... Boldogok is vagyunk és büszkéek rája. Hogy így körülövez a világ hálája.

Te is boldog lehetsz jó öreg kartársunk — Misziből kívánjuk, hogy boldognak lássunk. Bár a boldogságot nem e világ adja, Boldoggá tehet ön-lelkednek nyugalma. Hogy kötelességed mindenkor megtetted A negyven év alatt, mely át szállt feledted, — Sokat tapasztaltál ily sok idő alatt: — Kevés kis örömet, igen sok fájdalmat. Tudom, hogy vérezte szivedet a bánat, Midőn a sok gond, baj mind ellened támadt. Mint tanító láttál sok nyomorúságot Szivtelen lenézést, gunyt, hálátlanságot.

De mindez nem törte meg arany-kedélyed, Nem tette borussá nappalod és éjed Mindig fönn ragyogott lelked szivárványa Sokáig ragyogjon!.. szivtunk ezt kívánja

Berzencei levél.

Tekintetes Szerkesztőség!

Már rég nem írtam s ime most tollamon tintac-epp rengedez Szegény Csurgó szegény Berzence: Alkonyodnak vagy hajna lodnak, tintacseppje-e ez? Ezzel a költői remi niszenciáról élek soraim legkezedtén.

De nem is csoda, ha az én prózai keblemet is megszállja olykor a költői ihlet kivált ha van a ki vagy s mi megihleti. Május utolsó hete óta amugy is egész községtünk mozgalmas.

Országvilag tudja, hogy püspököt fogadtunk május 27 és 28-ikán. Diadalkapu, parádé, dikciók, művészi ének, bermalás kiosztása; pompás ebédek, ünnepélyes bucsuztatás s mindezek rövid 24 óra alatt. — Ki is fáradt egyikünk-másikunk, mert hisz elmaradt a szokásos kuglizás, pagátkergetés, el az ujság olvasás.

Azonban csakhamar rendbejöttünk; mert majd egy pohár sörre, majd egy kis borra összejövögettünk és összejövünk, hogy közbe tarokkozzunk, vagy tekézzünk, vagy politikáink és szidjuk a kapzsi angolt, dicsérjük a szegény bürt; megbokszoltassuk

965
R

ne hozakodjunk elő keleti közmondásokkal. Mások itt az életviszonyok, mások az emberek, és a dolgot, ha ilyen méreven oda állítjuk, tulszába esünk. Sokkal kisebb helységekből, mint városunk, erről a dolokról szólni nem lehet, nem kell. A fürdő kérdését megoldotta a társadalom, sok esetben a józan magánvállalkozó. Nálunk erről szó sincs. Van egy évszázados collegiumunk, tanító képzőnk, intelligentiánk, közönségünk, de nincs fürdők. Nem is kell, monják sokan azok a kik hiányát nem érzik vagy másképp segítenek a hiányon. Nem akarunk vitatkozni senkivel. A kik eme közérdekű szükséglet ellen azzal érvelnek, hogy nekik általában nem szükséges, nélkülözhetik — azokban nincs meg az igaz közérzet. Nem értik meg, mert nem érzik át a mások állapotját. Azoknak szóljanak ezek a sorok, a kik fel tudják fogni az ügy fontosságát, hasznosságát, általános érdekét. Szóljanak első sorban a tanfériaknak, a kik nem nézhetik közönyösen a tanuló ifjúságot, nem láthatják, hogy helyi viszonyok megfosztják azt a köztisztaság elsőrendű feltételéből, a fürdőtől, melynek jóhatása van legalább akkora, mint időközti szórakozásoknak. Nemesak a léleknek, a testnek is meg kell nyílnia.

Szóljon továbbá ez a cikk mindazoknak, akik városunk érdekeit igazán szívükön hordják, akik ismerik azokat a kötelességeket, a melyeket annak multja, intellektuális sulyra reánk ró. A kik tudják és bemezik vallani, hogy városunk anyagi fejlődése nem áll egyenes arányban szellemi előrehaladottságával. Korszerű intézeteink, iskoláink vannak, de sajnos nincs meg az egységes társadalmi köztudatunk, mely alkotni képes alkotni akar. Nincs meg az az igaz közvélemény sem, mely meghatározná a közösség fejlődésének irányát. Ez az oka tán, hogy városunkban a társadalomra kiható hasznos magánérdekek nem tudnak érvényre jutni. Mert vannak tiszteletré méltó magánérdekek, van tisztességes önzés is. Az a mely alkot, terem, épít, plántál, gyarapít, fejleszt.

Ezeket a törekvéseket nem hogy elnyomni, de támogatni a község jól fel fogott érdeke.

Nem lehet esünk, hogy az eljárás módját meghatározzuk. Vannak a közösségnek hivatottabb illetékesebb férfiai, a kik a kérdéshez hozzászólhatnak. De, hogy hozzászóljanak, nyilatkozzanak az akadályoktól vissza ne riadjanak, hanem vállvetelt munkássággal azokat elhárítsák, indított bennünket arra, hogy ezt a kérdést felvesszük. A közelgő nyári évad tán megokolttá teszi, hogy a gondolattal foglalkozzunk. (De nagyon ám! Egy cikk máris készen áll, hogy közegészségügygel foglalkozzunk Szerk.)

Semper.

H i r e k.

— **Hymen.** Tallián Gyula főispán szép leányával Virginiával f. hó 16-án tartotta esküvőjét Huszár Aladár marcali kir. járá. bíró. A polgári esketést Maár Gyula alispán végezte a megyeház termében, melynek megtörténtével a násznép az ev. ref. templomban vult, hol a megkötött frigy egyházilag is megáldatott.

— **Közegészségügy.** A vízeről híres paskut vagy basakut ma már hírkedtő lett. Míg régen az egyszerű fabodon állt felette, néhány éve kőműveseket küldtek megjavítására, meggyőződésünk szerint pedig elrontására, mert vize ma ihatatlan. Ki az oka, nem keressük, de mert az óváros közönségének egy jó része szorul használatára, felhívjuk rá közegészségünk óreit, hogy vizsgálják meg, miféle bacillussal telt helyekről talál e nevezetes kut vízéhez lefolyást, a trágyalé vagy mi más, mert a paskut vize ma ihatatlan. Köszönjük e közleményt. Jövő számunk bőven fog foglalkozni a közegészségügygel. (Szerk.)

— **Meghívó.** Az áll. segély. csurgói ev. ref. főgimn. bucsuzó ifjúsága. Engel Guidó és Tóth Károly tanár urak szíves közreműködésével folyó hó 27-én a „Korona“ szálloda nagytermében hangversenyvel egybekötöt zártkörű táncmulatságot rendez a bucsuzó ifjúság. Hangverseny kezdete este fél 9 órákor. Beléptidij: személyjegy 2 ko-

rona, családjegy 4 korona. A tiszta jövedelmet a „Csokonai szobor“ javára fordítjuk. Felülfizetéseket, tekintve a nemes célt, köszönettel fogadunk és helyi lapban nyugtázzunk. Müsor. 1. „Az éj“. Dal Schubert F.-től. 2. A) Field: „Nocturne“ B) Grieg: „A hegyeken.“ Zongorán előadja ifj. Tóth Károl ur. 3. Szavaltat. Gali János. 4. Spohr: „A rózsza.“ Hegedűn előadja Engel Guidó István ur, zongorán kíséri ifj. Tóth K. ur. 5. „Búc-ú“ Dal Abt F.-től. Igazán szép és nemes eszme búc-úzó ifjainktól, hogy az alma matertől való távozást nem pusztán némi dáridóval akarják ünnepelni, hanem belefoglalják egy művészeti est keretébe és megemlékeznek Csokonairól, hogy a Csokonai szobor, ha idővel is, de meglegyen.

— **Évzáró ünnepélyt** tartott a csurgói ev. ref. főgimnázium június 17-ikén d. u. 4 órákor. Óriási közönség volt jelen az ünnepélyen helyből is vidékről is. A zenekari, valamint a dalköri program-számok igen szépen sikerültek, de nem kevésbé sikerültek voltak a szavaltatok is. A szavaltatoknál különösen dicsérendőek tartjuk, hogy régebbi írónk költeményeit elevenen föl tette az önképzőkor vezetője; iskolai évzáró ünnepélyre igazán ilyen való. De szépen is szavaltak mind Barla Szabó József (VII. o. t.), mind Gali János (VIII. o. t.). Az összes ösztöndíjak és jutalmak főösszegét is felhozzuk, a mely 6514 koronát és 40 fillért tesz ki. Hozzá számítván, hogy az „Ifjuzági Segítő Egyesület“ 747 kor. 10. fill. tankönyv-használati díjat engedett el; Huszár egy tanuló 415 kor. értékű ruhasegélyben részesített; két tanulónak pedig 61 kor. 50 fillért juttatott, hogy tandíjukat kifizessék: az összeg 7738 koronát tesz ki.

Az ösztöndíjakat és ugynevezett jótétemenyeket külön nem említjük, csak a jutalmazottakat és pályadíjakokat soroljuk elő. — A Somsich Pongrácz gróf emlékére tett alapítvány 60 korona kamatját kapták. Kárbucky János VIII. 30 k. és Szeremlei Cs. Lóránd 30 k. 2. A Vitéz J.-féle alap. 40 kor. kamatját Kalocsay Endre VI. — 3. A Mocsy L. tanár emlékére tett alapítvány 20 k. kamatját Szabó Bálint VII. kapta. 4. A Héjas Pál tanár által tett alapítvány felét 12. koronát. Barla Szabó József VII. nyerte el a „Petőfi leiró költeményeinek méltatása“ c. értekezésével, másik fele fennmaradt, mert Heriadosnak „Erga kai Hémerai“ művéből való fordításra pályázó nem akadt. 5) Jó

a kínai lázadó bókserket és tovább hörpint-sük a bok sereket.

Szóval, pezseg itt az álat. Ez igen természetes, ha eláruljuk, hogy nagyrabecsült és nagyérdemű „Nénikéink“ jó uzsonnával és pezsgővel fogadták május 27-ikén a nagyméltóságú püspök urat.

Mint hogy vérünk pezseg, nem is férünk meg mindig kis községünkben. Kirándulásokokat teszünk tehát a dráwaparti, szomszédos helyekre, elmegyünk Csurgóra, a diák-majálisra. (No ugyan kevesen jöttek el! Szerk.) elvárva, hogy, ha mi bejárjuk a szép vidéket, a vidék is megnézi Bérzencét, mint festői fekvésű és nem utolsó helyét Somogy megyénknek.

Nem is panaszkodhatunk, hogy minket ne ismernének. Majd innét, majd onnét jön a kedves meglepetés és nem egyszer megessik, hogy egyes társas vacsorákat, táncmulatságok után következni szokott kaccenjamereket nálunk gyógyítja Zákány, a csekei mulatságon elmaradt énekeket Berencén zengi el Csurgó.

Most is ugy volt. Junius 13-án, a mint

A nyári napnak alkonyatánál,
Megállék a kanyargó patakánál.

Csurgó felől egy kocsí robogott, a melyen hárman valának együtt.

Csak fél órára jöttünk, kiáltják mind a hárman köszöntésemkor.

— Se baj, szólék vissza. Egy felő ra alatt sok eszmét lehet tisztázni.

Tisztázódtak is a tápészködő eszmék. Minden egyik felőrában más volt az eszme. — Az első felőrában dicsértük a jó szabad levegőt; második felőrában izletesnek mondtuk a kocsimáros borát. Harmadik felőrában a társulás eszméjéről szoltunk, mert az eredeti négyes társaság megnégyszereződöt; ötödik felőrában

Már zene zendült, pohár összecsendült:
Csurgó, Bérzence majdnem táncra lendült.

Hatodik és többi felőránál már az ének is hangzott s mindzt a nótát, mely a csurgói diák-majáliskor el nem zengedződött el nótáztuk. Egyik csurgói ur tenor prim és tenor szekund is volt egyszerre, másik a két basszust szolgáltatta, harmadik a csillagokon túl röpködött magas énekével. Mi bérzenceiek olyan gyöngye kontraszamba mentünk. De csak itthon; mert Csurgón majd mi csatogunk, trillázunk, míg önök csurgói urak csak gyöngén fognak dudolgatni, mint azt a diák-mulatságon valósággal tapasztaltuk is.

Egyesek a poháresengésnél dalszöveget is rögtönöztek. Egyre a melyet a

Csak azért szeretem,
A magyar menyecskét.

nótájára énekeltük, homályosan emlékszem s körülbelül így szolt:

Fokhagymás lencsére
Menjünk Bérzencére:

Téjfelős turóra
Ránduljunk Csurgóra.

Hogy ez a kis pletykám s irói kísérleten tán hosszabbra nyúlt, bocsanatot kérek a szerkesztő uraktól. Ha soraimnak helyet adnak, máskor is értesíteni fogom a szerkesztőséget Bérzencéről. Értesíteni különösen akkor, ha Csurgó és vidéke sokat rándul hozzánk már akármilyen címen is; de meg akkor is, ha egyesek — inter pocula — elárulják, hogy a csurgói hidmérleget majdan, Bérzencén akarják föállítani, mint a használatban el nem kopott és mégis tisztos régiséget. Végül meghívom már előre is a csurgóikat, hogy az ősapánk vérvél áztatott „Várdomb“-on tartandó tűzoltói mulatságon megjelenjenek.

Kelt Bérzencén, 1900. jun. 15.

Brezniczy.

fogalmazásért a „Falussy-Héjas“-féle alapítványból Groág Dezső IV. kapott 12 k. — 6. A Horváth József ev. ref. lelkész-fele alapítványból, mint jó egyházi énekesek, kaptak Gali János VIII. 12 k., Losonci Lajos VI. 6 k., és Hídegh János II. 6 koronát. 7. A Nagy Sándor ev. ref. lelkész ur epigramma — pályázatára most már ismételtén rossz pályázó akadt s így a jutalom nem adódott ki. (Nem lenne jó? ha az alapító beleegyezésével az epigramm-költésből eltekintene, mert ez egyrészt idejét mulatta, másrészt egyike a legnehezebb költői műfajoknak. Szerk.) 8. A szakácsi Csorba Ede-fele alapítvány részese Fejes Zs. VIII. a természettanban való jártasságáért. 9. Ugyancsak a szak. Csorba Ede-fele másik alapítványból jutott Szabó Ernő V. szép növénygyűjteményért 6 kor. és Baán Lászlónak VI. szép bélyeggyűjteményért 6 kor. — 10-kor. A Bátor Lajos-fele, elhunyt fia emlékére tett alapítványából Kovács János IV. 6 kor. jutalomban részesült. 11. Az id. Inkei J. báró-fele alapítványból Junkuc Sándor V. és Fejes László V. kaptak 12—12 koronát. 12. A csurgói takarékpénztár r. t. alapítv. kamatját kapták Birány K. VII. 10 k., Mészáros Andor V. 7 k. 50 f. és Rozgonyi Vendel V. 7 k. 50 f. — 13. A Sárközy B. és az egykori asztaltársaság alap.-nak 4 k. 80 f. kamatját kapta Süttő Lajos IV. — 14. A helybeli izr. hitközségnek Venetianer Lajos dr. eltávozott rabbi emlékére tett alapítványból Steiner Béla VII. kapott 12 koronát. 15. A Szántó János féle rajztanítványból (10 k.) jutalmaztattak Mózs F. VII. és Hídegh J. II. mint kiváló szab. kézi rajzosok. 16) A Bodola László 500 koronás alapítványának jutalmazottjai: Kósb Richard VI., Gébauer B. VI., Tamássy L. III., Szabó D. III., Horváth L. III., Szabó S. III., Nagy S. II., Dávid L. II., Csuti F. I., Csonka R. I. 3—3 kor. — 17. A Csurgó nagyközönség által tett alapítvány 10 k. kor. kamatját Guricsky N. III. községünkbeli szegény ifjúnak ítélte oda a tanári kar. 18. A Gelléri Szabó János az intézet jub. ünnepe alkalmából tett 2000 koronás alap.-nak 80 k. kamatját Fejes Zs. VIII. kapta. 19. A som. csurgói tak. pénztár 20 koronás ajándékából jutalmat kaptak Birkás I. VII., Cseke E. IV. és Lipsitz L. IV. 20) A lelkészi pályára készülőknek szánt Peti Lőrinc ev. ref. lelkész-fele alapítvány 10 koronáját Gali J. VIII. kapta. 21. Héjjas Imre dr. tanár két tanítványát Révay Emilt II. és Fekete Jánost II. 5—5 k. jutalomban részesítette mint jó térképrajzolókat. — 22. Jutalmat kaptak még az igazgató gyűjtelekből: Tóth L. és Kovács István I. o. tanulók mint a kik a szépírásnál jeleskedtek. Dr. Erőss Józsefné 20 koronás ajándékát már multkor említettük. — A koncerti rész lezajlása s a jutalmak kiosztása után volt a tornavizsgálat.

A tornavizsgálat remekül sikerült. Nyertek is tornászati kiváló ügyességükért versenydíjakat egyesek Hárm Fer. főerdész ur 10 k. és Kutassy Ferenc ev. ref. lelkész ur 6 koronás adományából névszerint: Novák I. VIII. 4 k., Hompola J. IV. 4 k., Györék J. IV. 3 k., Csepinszky P. VIII. 3 k.

Nagy Ernő szigetvári közjegyző unak 20 koronás arany ajándékát a zenében való kitűnő jártasságáért Losonci Lajos VII. oszt. tanuló kapta meg. — Azonkívül Gali János VIII. az önképzőkör ajándékából ügyes bírálatáért 10 k., Melha Armand VII, a március 15-ik alapból a „Talpra magyar“ jeles szavalaatáért 10 koronát kaptak. Ügyes szavalaatért való jutalomban részesültek még a szak. Csorba Ede fele alapból: Barla Szabó József VII. 6 k. és Király Lajos VIII. 6 k.

Bár a t. közönség jövőre ily szépen érdeklődők a gimnázium iránt; az ifjak közül még többen pályáznak az egyes kitűzött tételre: hisz ezzel maguknak munkálkodnak és kezdeni kell, mert „fortes fortuna iuvat.“

— **Ritka családi ünnep lesz** Csurgón jul. 1-én. Zséger János veszprémezyahazmegeyi aldozó pap akkor fogja bemutatni első zseuge aldozatát az Úrnak. Ugyanakkor közeli rokona Pécesk Mariska férjhez megy, de ugyanakkor édes apja Pécesk János dérek, jóra való iparosunk betölti az ötven évet és

ezüst lakodalmát tartja; mert hát 25 év már elrepült, hogy a holtomiglant és a holtodiglant elmondták az öregebb, hogy a fiatal pár ugyanazt ismételte egy negyed század mulva ugyanazon a napon.

— **Utcasopros.** Szombati napon a szűrkület közeledtével az óvárosi utcákban kint tartózkodni nem lehet. A tiszaságot kedvelő polgártársaink leányai oktanon módon a port vernek fel seprősükkel, hogy majd megfulad az ember. Jó volna, ha az illetékes hatóságnak gondja lenne e dologra és elrendelné, hogy az utcasopros. előtt minden háztulajdonos föltöltöttné a gyalogjárót s a kocsiutnak azt a részét, meddig a seprést végezni akarják. A ki e sorok valóságáról meggyőződnie akar, sétáljon végig valamely szombatn este 7 óratájban az óvárosban.

— **A Csurgói tekéző uri társaság,** mely a „Korona“ szálló tekepályáján napnap után űzi ezt a sportot, tudósítónk szerint június utolsó napján versenydíjas tekezést rendez. Több versenydíj lesz kitűzve. Állítólag jó pörkölt és turós csusza is várja a törzsvendégeket. Helyes, helyes; csak a Csokonai szobor alap javára is tegyenek el legalább 2 koronát, hogy ezzel is gyarapodjék a szoborlap.

— **Iskolai vizsgálatok.** Junius közepe és vége a vizsgálatok ideje. Nemsokára már úgy lesz, hogy a pályás gyerektől kezdve a nagypapáig mindenki drukkolni fog juniusban. De erről máskor. Most csak azt jelezzük, hogy az elemi iskolai vizsgálatok, már mint a gyakorló iskoláé, az ev. ref. iskoláé, a kath. iskoláé, meg az izraelitáké, mind szép sorrendben folytak le minden helyen szép számu érdeklődő közönség jelenlétében. A tanítóképző-intézet osztály vizsgálatai jun. 19-ikén fejeztettek be, a tanító-képesítő vizsgálat pedig 20-ától 22-ig tartott. — A gimnáziumi ifjak jun. 21-ikén végeztek s már el is távoztak, hirmendően hagyván itt a maturandusokat, a kik jun. 25—27-ig szepregnak, felelnek, végül mulatnak. — Kívánjuk, hogy muláságukat nem hogy zivatar, de gyöngye átfutó felhő se zavarja.

Meghívó A berzencei önkéntes tűzoltótestület saját pénztárának gyarapítására 1900. évi junius hó 24-én Berzencén, az ősapánk vérével áztatott „Várdomb“-on zártkörű Nyári Mulatságot rendez. Beléptidij: személgely 1 kor.; családijegy 2 kor. 50 fill. Kezdeté délután 3 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk Jó ételek is italok felszolgálásáról gondoskodva van. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság július hó 1-ére lesz halasztva.

Csarnok.

Janikától leanon, Hanzin stb-in keresztül egészen a Janóig.

Felolvasás. Az iparosok és kereskedő ifjak febr. 17-iki estélyén: tartotta Matter János.

Bevezetés

Felolvasó asztal mellett, mint felolvasó, még eleddig sem nem álltam, sem nem ültem, bár asztal mellett szokszor, de igen sokszor türtem.

Asztal mellett türtem pl., mikor elválasztatván az anyatejtől, szurtos dajkám ölében ettem meg az előbb általa megrágot húsfélét; mert így hozta ezt az akkori közeposztályos nevelés, hogy vagy a mama, vagy a dajka rágja meg a keményebb eledelt s miután a tápláló iz a szájában maradt, a csecsemő nyelje le a tápláló erőtl megfosztott táplálékot.

Szerencse, hogy erre nem emléke em; de, mert nálamnál fiatalabb rokon és nem rokon gyermekek nevelésénél az etetésnek ezt a módját számtalanszor láttam: bizonyos, hogy engem is így tápláltak, mint galamb a fiát . . .

De voltam én asztal mellett úgy is, hogy cernával az asztal-labhoz voltam kötve és térdelnem kellett egy óránál is tovább vagy azért, mert leszedtem a tejfölt a tejeköcögökről édes anyám engedelye nélkül, vagy, mert egy negyed font vaját is rákentem a hajamra, gondolván, hogy ezzel sokkal szebb leszek.

Talán a sok kenés miatt van, hogy tömérdek gondom és dolgom mellett, még sem öszültem, meg s csak alig kopaszodom.

Volt olyan eset is, hogy katonásan kellett állanom ebédkor vagy vacsorakor az asztalnál, Nem azért, mintha nem lett volna szék elég, hanem, hogy nézzem a többiek jóízű falatozását éhes gyomorral, a nélkül, hogy én is ehettem volna; mert hát ebéd vagy vacsora idején nem lévén otthon a János, már mint én, ily módon tanították őt rendre, sőt amolyanabbul, mert nem egyszer a korbács vagy szij suhogott, bár gyomrom nagyot korogott.

Mint litterátus ember akarónak át kellett esnem az érettségim. A vizsgálat nem ment nehezen; de mert négyével történt a felelés: úgy t. i. hogy az egyik már magyarázta az a-t, b-t, c-t, alfát, gammát, omégát, a másik izzadás közt vezette le a másiktáblánál Gaussképleteket: kettőnemireszketés között ott álltunk az asztalnál; néztünk egymásra, sőt kísérleltük a szerencsétlenül kibúzott tétélekre.

S még akkor is hiába. Én keveset tudtam drukk-társ cserélt tételéből, ő még kevesebbet az enyémből, holott a sors nyújtotta eredeti tétélekre ha nem is jelesen, de jól megfeleltünk volna. — Az érettségi asztalról még csak annyit, hogy szűrkölő társam s az én kezemnek, némi ideges ráugatódzása következtében az asztal szinte spiráliszta asztalá változott, mert már mozogni kezdett . . .

A többi asztalról csak röviden. Már mint: 1) Hogy theologus koromban — s itt isasztal mellett — a szomszédom tételéülhúván ki a magamó helyett, szinte dadogás mellett, non-t mondtam az ita helyett és megfordítva itát a non helyett; 2) Hogy tanári vizsgálatom alkalmával, persze ezek is asztal mellett esnek meg, szörnyen rázta fejét egyik vizsgálóm és szinte zavarba hozott s végén kitűnőt adott, míg egy másik két évvel később, bár szintén rázta a fejét, mi több: viccelt is velem, épen hogy meglegedésének adott kifejezést.

És kérem, van még ezeken kívül sok más asztal, a melyet az ember hol szid, hol magasztal. A vendég-asztal, a mely mellől az embert olykor szinte kinézik, és a családi asztal, melytől ebédután, szintefut a családapa, mert kedvét tönkretette a napa . . .

János. Ez volna a Jánosok hivatalos neve s ez a név egyszersmind a legtöbb ke-serv-okozó. A János névben ugyanis befoglalatik az iskolai időtartam, benn a tanonc-évek.

Am. most látom, hogy szinte Ádám apánknál kezdtem felolvasómat, illő, hogy reáterjek a Jánosokra, arra a sokra, kikből minden hónapra esik a naptárban legalább is egy; no de felolvasómat most már tovább ballag, megy.

Maga a tárgy.

Felolvasómat című választott thémát hallották hölgyeim uraim; kezdjük hát a fejtegetést a Janikánál.

Janika!

Már a Janika szó kiejtésénél is egy apró esemetére gondolunk. Persze hogy! A Janikát fűrésztik. Csókolja apja, anyja; csókolja a nikotinos keresztapa, a mikor Janika elájul a nagy nikotinszagtól és csak a lábának kefével való dörzsölése hozza újra életre a kis csecsemőt, a mely csecsemő magam valék. Csókolja a dada is a szülők láttára, hogy ráverjen némely részére, ha sirni kezd épen akkor, ha bakájával legjobban enyeleg: zavarja tehát az idilli perczeket.

A Janika név megmarad egy pár óvig, illetőleg addig, míg iskolába nem kerül a Janika; mert ekkor csahhamar Janóvá is változik, pláne, ha gyakorolni kell rajta a szentírás igéit, hogy a ki a fiát szereti, nem kíméli a vesszőt.

Jani Jön ezután a kicsinytő „ka“ képző elhagyásával a Jani; — Ez is még mindig kedveskedés rejlik, sőt a szerelmeseknél és fiatal házasoknál még a Janikánál is többet ér. — Janinak mondja a majdnem húsz éves fiát a fiatalabbnak látszani akaró mama is, sőt a Janikát is újra föléleszti: Janinak mondja szerelmesét a lángoló hajdon s mint

menyecske majd minden harmadik szavával használja a Jani nevét, megtoldva egy „kedves” jelzővel, hogy hát „Kedves Janim” . . . stb. — Természetes, hogy a Jani-kebel ilyenkor szintén lángol, avagy olvadoz és Szívesen beleegyez abba, hogy a szomszédos városba ránduljanak ki.

A mely kirándulásnál csak annyi baj esik: hogy a legidősebb kiránduló családtag lábait reggel, délelőtt, este kenik: utána kámforos szeszszel legalább egy hétig; s mert a kámforos szag kellemes, természetesen, hogy Jani is kellemes arccal örvendeztetni meg övéit. — Pl. édes galambomnak mondja a későbbi Xantippét s őrző angyalnak tartja galambja édes anyját, hogy későbbi dhajtása szerint repülő sárkánynya váljék az arkangyal.

Még most is borsózik a hátam, ha rá gondolok első gimnázista koromra. Nem kevesebben voltunk az osztályba, mint hetvenen s mert a felvidéken majdnem minden harmadik ember János, az osztály egyharmada Jánosokból állott. — Az igazgató tanította a számtant.

Rengeteg krudélis egy ember. Más szóval a régi paedagogia hive, a mikor mert „poculum” (pohár) helyett „poculi”-t mondott a dagadt arcú, fogfájós tanítvány, olyan nyak legyintést kapott dagadt arcára mesterétől, hogy az eget valósággal bőgőnek nézte, mert bőgött is az atyai eibánás után rengetegül. Mondom a számok embere is a régi paedagogia hive volt; mint ilyen bottal akarta a tanulók fejébe bevezetni az aritmetikát.

A tanulókat keresztnevkön szólította föl.

A János névre az első órában minden János felállott; később tizen emelkedtünk föl, még később egyesével, mert a pillantásról és a hanghordozásról mindjárt tudtuk, hogy ki az a kiszólitott János.

Hangzik egy János. Felállok halálsápadtan. Tizedesrendszerről volt szó s ezt szemléletileg apró fűzfaveszökből össze kellett volna állítani: úgy, hogy egy vessző, tíz, száz és ezután ezer vessző volt összekötve, de úgy, hogy mindez összefüggjön. összekötve madzagokkal és kezében tartván a fiú a tizedes — rendszer természetesen szemléltető képét, elmondja a szabályt.

Szerencsétlenségemre én nem állítottam össze a furcsa művet. Ki is kaptam érte. A Jánost egyszerűen egy székre fektették. Hogy hányat kapott, nem mondom; de bizonyos, hogy az év végén a tizedes-rendszert egy tanuló sem tudta jobban, mint én.

Ugorjunk azonban egyet. Hangzik újra a János.

— János! — Tessék. Beállit a kocsis . . . Szó a mi szó, úgy van, hogy a kocsis, ha a János nevet kapta rendszeren János marad; de János a János neve akkor is, ha pusztá barátságából is aláírt netalantán váltót egy jóbarátért, mely jóbarát pusztá hálából is szokni talált.

Engedjék meg t. uraim, hogy emlékeztessem önöket arra is, hogy a János név roppant veszedelmes valami. Így ha nem is babékoszorus, de hagymakoszorus — Hazafi Veray Jánosunk, mily furcsa rigmust csinált Ós-Budavárára ad notam „Aláz szolgája báró Bánfi — ur . . .”, a milleniumi észtenődében. A nóta így szól:

János, János Ós-Budába jár,
Minden éjjel lányok után jár,
Habár ott igen nagy a drágaság,
János mégis minden éjjel Ós-Budába jár.

Tehát még a komoly János név is rejt magában, hogy úgy mondjam, veszedelmet; de rossz a a János név azért is, mert összeköttetésbe hozzák a hiányos szóval. Akár azt mondják, hogy „János az eszed hiányos”, akár, hogy az eszed nem hiányos, egyremegy, mert a János mégis hiányos.

Jancsi. Mikor a Jancsi nevet hallom önkéntelenül is uri inascselédre gondolok; még pedig egyes felvidéki urak inasaira. Reggel vakarja a lovat s hordja ki a piszkot; délfelé a kávécsészéket mosogatja, délber, mert nagy uraság érkezett, fehér kesztyűsen szolgál fel az asztal mellett s úgy áll ott akár egy angol inas.

No Jancsi ezenkívül akkor is a János, ha betévedvén egy mulató kompániába, a Jánost közrefogják; az első pohárnál brudernek szólítják és stante pede Jancsinak, sőt Jancsikának mondja a Jánost az az ur, kit ha névleg ismert is, de személyileg nem: és mégis Jancsi, Jancsika előtte a János. Az

ilyen persze a brudermániában szenvedők részéről szokott történni.

De ne feledkezzünk meg a Paprika Jancsiról, sem. Ne; akár, ha komédiás bodében mutogatják, akár, hogy hamarosan felfortyan némely nem is János nevű úr s beletti az orrát mindabba, a mi hozzá nem tartozik, saját dolgaival pedig nem törődik.

Jankó. Ez a név a legfuresább. Sok mindenfélét jelent. A felvidék tót részeiben kedveskedő megszólítás, sőt Jancsikára is kicsinyítik a Jánost; de erre minálunk a Jankó többnyire együgyű emberekre használatos. Mutatja a *fajankó* név is. Hogy az eddig felsorolt Jánosok közül engem mely kategóriába sorozni méltóztatnak, nem tudom; de Jankók közé semmi érdemnyben se sorozzanak; mert inkább a meglévő fogak közül kihuzatok egy tetszés szerinti fogat, a mint egykoron kedves napamért kiáltam ily foghuzást, bátorítandó őt. Én majdnem, hogy elvéreztem; ő a foghuzó láttára szinte elájult; mégis végül a doktor két ujjával egészen könnyen kivette a fognak nevezett ingataz csontféléit.

Muki. Muki alatt csak Nepomuki János érthető. Én is a Nepomukit tartottam egykoron védőszentemül, bár előbb a május hatodikai olajbafótt Jánost tartottuk pátronusunknak. A c-ere csak azért történt, mert ha lejjebb is a felvidéken mindenütt egy hétig tartó könyörgések esnek egy egy Nep. János szobornál, többre kezdtük becsülni tehát édes apámmal együtt a mukit az olajos Jánosnál; de meg azért is, mert a mennyire családunk férfi és nő tagjainak az esze és emlékezete csak vissza tudott hatolni a multba, úgy az apai, mint az anyai ágon, már Nepomuki ded és úkkapákról beszéltek.

A Muki névnel egy adomást is fölemlíttek. Prágában történt volna. A Moldva hídján, a melyből vízbe dobták a szentet, ott áll a szobra is. Két magyarországi és magyarul tudó tót lakott Prágában, a kik közül az egyik szeretett trinkolni. A Moldva hídján kellett haza menniök. A józanabb és viccelődőbb előbb indulván el társánál haza, odaállt, a nepomuki János szobra mögé s látván, hogy társa közeledik elkezdte

János zvagy, zrészeg zvagy, zdisznó zvagy

zhaszontalan zember zvagy.

Tótmagyar emberünk kezében tartva a már előbb levett kalapot, csak annyit mondott:

„János, János, kár volt neked azt mondani s azóta sohasem emelte meg a kalapját a Nepomuk előtt.

A mi egyebként illeti a Muki nevet, csak annyit, hogy nem hangzik rosszul. Lehet Muki a még majszoló kis gyerek; Muki lehet a pantofli-hajigáló suszterinas, Muki a szekundás középiskolás. Muki lehet az ábrándos szerelmes, a szerelemtől olvadó fiatal nős férfi, a háziszarnok, ki papucs aiatl nyög, lehet a nagypapa, ki fiatal hölgyeknek szoretne udvarolni; mert hát a Muki név először is kedves, másodszer meg még mindig szebb, mint a Jean, a Hanzi és Johann nevek . . . stb. (Folyt köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A lap szellemi részét illető közlemények Matter János főgimnáziumi tanár címére küldendők. Névtelen és ismeretlen aláírású közleményekre nem válaszolunk. Kéziratokat vissza nem adunk.

— K. P. J. Segesd. A vers ebben a számban megjelent; a próza majd utóbb jön. Ön is az elkészett

munkatársak közé tartozott. — M—s. Bicske, Helyes, hogy oly hosszú idő után újra sercegett a toll. — Keressen föl gyakrabban is, hogy a munkatárs szobában a munka név hiába ne szerepeljen. — T—r. Surd. A mint lehet, közöljük. — B—e. Budafok. Uram, uram, nt. vasuti uram, miért pihen oly sokáig a koboz? — V—ó. Trezstena. Kollega! vége az évek s a nagy munkának. A szegényes árvái hegyek közül röpítsen pár sort Csurgóra. Üdv önnök és Jánosomnak.

406. 1900. vérg. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhíre teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszék 1900. évi 4342. számú végzése következtében Jücker Gusztáv ügyvéd által képviselt somogy-csurgói takarékpénztár r. t. javára Záborszky Károly ellen 2100 kor. s jár erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2664 kor. 80 fill. re becsült követk. zó ingóságok u. m.: különféle szeszestitalok, 1 láda kávé, 8 korsó olaj 300 csomag gyertya nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésen a n-atádi kir. járásbírótság 1900 évi V. 2402 számú végzése folytán 2400 kor. tőkekövetelésnek 1900 évi január hó 18. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 121 kor 45 fill. ben bíróság már megállapított költségek erejéig N-Atádon alperes üzletében leendő eszközésére 1900. évi június hó 25-ik napjának délutáni 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés melett, a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladatulni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják; s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt N-Atádon, 1900. évi jun us hó 11-én.

SZABÓ JOZSEF kir. bir. végrehajtó.

672 sz. v. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhíre teszi, hogy a csurgói kir. járásbírótság 1471900 számú végzéssel a marcali általános takarékpénztár végrehajtató javára Novák Pál sajólán és társ, sandi lakos ellen 342 korona tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt a kielégítési végrehajtás alkalmazásával bíróság lefoglalt és 1050 koronára becsült.

Mely árverésnek a helyszínen vagyis az 1881 LX. törv. cz. 67 §-ra való figyelemmel Sandon alperesek lakásánál leendő eszközésre az

1900-ik évi június hó 28-ik napján délelőti 11 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 10 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladatulni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára készpénzben illetve az 1881. évi LX. törvény czikk 102 §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Egytural az évi 1881. LX. t. cz. 111. §-ana rendelethez képest felhivatnak mindazok, kik elárvereztetni rendelt ingóságok vételarából a végrehajtó követelést megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig alulírt bir. végrehajtónak egy példányban írásban adják be, vagy addig szóval bejelentésük.

Kelt Csurgó, 1900. június hó 11-ik napján.

Oziffraj Kálmán
kir. bírósági végrehajtó.

MAK EGYBETEM VEGYANTANITVEZETE: **KRISTÁLY** SZT. LUKÁCSFURDÓI HEGYFORRÁS **IGENTISZTA BICARBONAT** **ÁSVÁNYVIZ** KAPHATÓ: FÜSZKERESKÉSEKBE VÉNDEGLÖKBE ÉS MINDEK VASUTI ÉTKÉZŐ KÖCSIBÉN.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.